

82 13

SKOROSZYT

Platyny

OLSZTYNEK

gm. ~~Ostróda~~

M E T R Y C Z X A		P A R K U	
Adres: miejscowość Platyny		gmina Ostróda	województwo olsztyńskie
Nazwa parku: aktualna Platyny		dawna Platyny	
Rodzaj parku i stan jego zachowania:		Park krajobrazowy dochodzący do jeziora. Zdewastowany został jedynie fragment alei grabowej i pojedyncze drzewa.	
Czas powstania: XVIII w.			
Położenie parku:		Park położony jest na stoku opadającym od dworu do jeziora Platyny. Od północy przylega do niego pastwisko, od wschodu i południa zabudowania wsi, od zachodu jeziora.	
Powierzchnia parku	ogółem w ha 3,20	w tym wód w ha	czy są na niej budynki i jakie dwór XVIII-wieczny, przebudowany w XIX wieku
Użytkownik parku: PGR Platyny		3992 z 26.08.1988	
Czy jest w rejestrze: data i nr rejestru		jest	
Istniejące dokumentacja data, autor <i>nie ma</i>		<p>pomiar sytuacyjno-wysokościowy <i>nie ma</i></p> <p>studium historyczne <i>nie ma</i></p> <p>techniczne, branżowe, dokumentacje i ekspertyzy <i>nie ma</i></p>	<p>inwentaryzacja zieleni <i>nie ma</i></p> <p>założenia techn.-ekonomiczne <i>nie ma</i></p>
Przeprowadzone dotychczas remonty:		Nie przeprowadzano żadnych remontów. 1975. J. Kowalewski	

(pieczęć)

R.S.P.

~~Wies~~

Gmina

~~Gromada~~

Platyny

Olsztynek

M A P A

Skala 1 : 5000

Obreń Platyny

Nr ark. mapy

Nr działki

dla nieruchomości gruntowej położonej

w Platynach

blizsze położenie, miejscowość, ulica Nr 1072.

Nr rej. gruntów

Nr Rep. K. W.

Właściciel

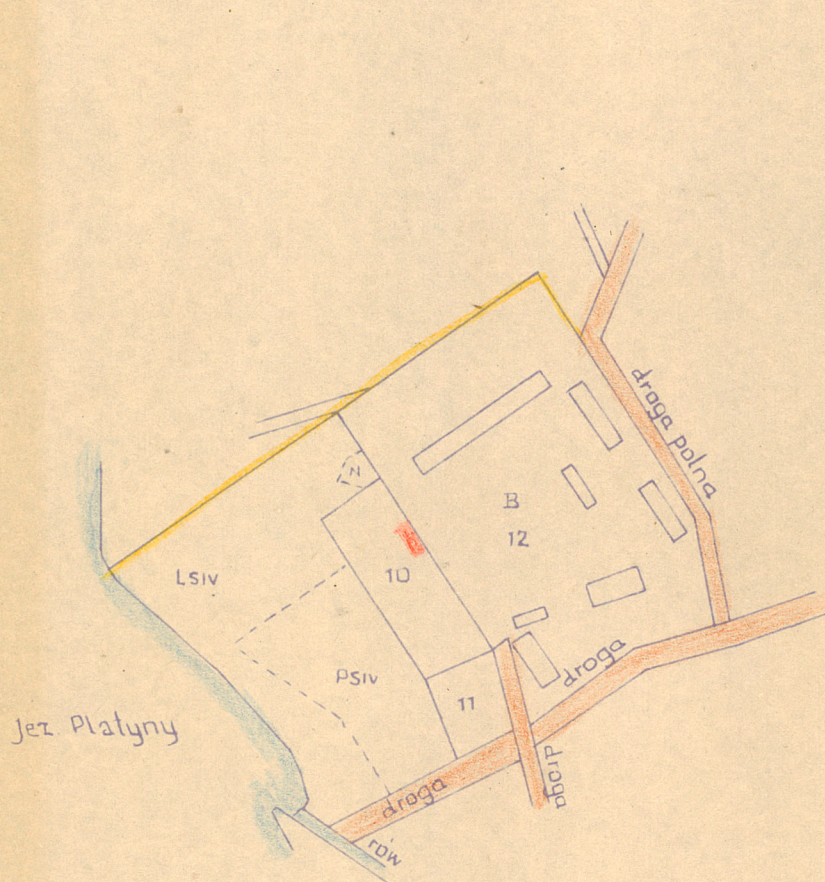
R.S.P. Platyny

nazwisko i imię

imię rodziców

Wyrys z mapy

odrys, wypis, wyciąg

Wyrys sporządziła E. Awramik na
podstawie danych z roku 1964

Pobrano należność

zł gr

zł gr

Nr ks. zam.

(pieczęć
okrągła)

Olsztyn dn. 26.08 1976 r.

Kierownik Powiatowego Biura Geodezji

~~Urząd Terenów Rolnych~~

Inż. Witold Grymcał

Wzrost 225 - 72.000 Kalka techn. 5 kl. 70 g. - 1.75

P l a t y n y

gmina O s t r ó d a

I. Krótka analiza historyczna .

1. Ewolucja układu przestrzennego.

Nie odnaleziono materiałów historycznych ani archiwalnych, które umożliwiłyby opis kształtowania się parku.

2. Dawne plany.

Nie odnaleziono.

3. Źródła do dziejów parku.

Przy niniejszym opracowaniu korzystano z niemieckiej mapy topograficznej w skali 1:25000, która znajduje się w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Olsztynie.

II. Charakterystyka stanu istniejącego.

1. Układ przestrzenny.

Park położony jest na północno - wschodnim brzegu jeziora Płatyny o pow. 44 ha w odległości około 8 km na wschód od Olsztyna i 2 km od szosy Olsztyn - Ostróda .

Podłoże składa się z gliny zwałowej moreny dennej. Wysoczyzna morenowa o słabym stopniu zalesienia otoczona jest płaskami zandrowymi, na których występują większe powierzchnie leśne. Skraj dużego kompleksu leśnego znajduje się w odległości 1,5 km na zachód od Płatyn.

Park znajduje się na tyłach XVIII-wiecznego dworu zajmowanego przez mieszkańców wsi. Stoi on przy drodze prowadzącej przez wieś. Po drugiej stronie drogi znajdują się budynki gospodarcze. Ścieki z nich przepływają przez

drogę i płyną przez park zatruwając drzewa i zanieczyszczając jezioro Flatyny.

Otoczenie dworu jest bardzo zaniedbane i zaśmiecone i niczym nie przypomina stam z okresu przedwojennego. Obok znajduje się śmietnik, szopy, stos drewna na opał. Wejście do parku prowadzi między kurnikami. Park położony jest na terenie łagodnie spadającym w kierunku jeziora.

Zachodnia część parku oddzielona jest prowizorycznym płotem, przy którym rośnie lipa - pomnik przyrody. Z założeń parkowych nie zostało prawie nic. Wzdłuż zachodniej granicy rośnie kilka usychających grabów i jesionów, po alei biegnącej tędy nie ma śladu. Część środkowa to pastwisko z kępą podrośców.

Najmniej zmieniona została część południowo - wschodnia, gdzie zachowało się dość gęste zadrzewienie nad brzegiem jeziora oraz krzewy. Wśród nich prowadzi ścieżka prowadząca do drogi biegnącej wzdłuż wschodniej granicy parku do jeziora. Przez ten odcinek przepływał dawniej strumień, który obecnie wysechł. Brzeg jeziora jest w tym miejscu bagnisty, zarośnięty trzciną i sitowiem. Śladów innych alej nie zauważono.

W stosunku do poziomu jeziora dwór położony jest znacznie ~~niżej~~ wyżej, prowadziły od niego tarasy, skąd rozciągał się widok na jezioro. Tarasy zostały zniszczone, założono w tym miejscu ogródki warzywne.

2. Skrócona inwentaryzacja zieleni.

Park podworski Flatyny, o pow. 3,20 ha, poważnie dewastowany. Przez park biegnie rów odwadniający, służący do odprowadzania ścieków do jeziora Flatyny. Z dawnego drzewostanu pozostały tylko pojedyncze drzewa, w większości uszkodzone. Liczebność tych drzew wraz z pomiarem ich obwodnicy ilustruje niżej podane zestawienie:

Jesion wyniosły	Klon zwyczajny	Lipa drobnol.	Grab zwyczajny	Wierzba biała	Grusza dzika	Kasztan.
3x210	8x100	3x150	24x100	2x170	1x180	2x120
16x100	1x130	1x440	-	-	-	-
1x130	-	-	-	-	-	-
20-110 ^x	9-100 ^x	3-150 ^x	24-100 ^x	2-170 ^x	1-180 ^x	2-120 ^x

Z najgrubszych drzew w parku rośnie lipa o pierśnicy 440 cm /x/ przeciętny obwód pnia/.

Od strony jeziora występuje dość zwarty drzewostan na pow. około 05 ha o składzie: jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* 80%, osika *Populus tremula* 20%, pojedynczo klon zwyczajny i lipa drobnolistna. Wiek /10 - 30/ 15 lat + / 20-40/ 30 lat. Zd. 0,6 Bonitacja siedliska III klasy. Zwarcie koron umiarkowane.

Krzewy : głóg jednoszyjkowy, dziki bez czarny i koralowy, jarzębina i kruszyna. Runo zachwaszczone roślinnością synantropijną, wśród której spotykamy - pokrzywę zwyczajną, sałatnik leśny, szczaw błotny.

Przy jeziorze występuje nadbrzeżny pas olszy /oles/, w wieku /20-30/ 25 lat + /40-60/ 50lat o zadrzewieniu 05. Zwarcie koron drzew przerwane, bonitacja siedliska III klasy. Teren ten jest podmokły, miejscami zamulony i zanieczyszczony ściekami.

3. Analiza stopnia zachowania układu zabytkowego.

Porównując stan obecny parku z mapą topograficzną niemiecką można stwierdzić, że prawie nie z dawnego układu nie zachowało się. Przede wszystkim radykalnie zmieniło się otoczenie dworu. Przed frontem dworu znajdował się klomb i podjazd i tu kończyła się droga, obecnie prowadzi ona do dalej położonych

budynków mieszkalnych. Na miejscu tarasów na zapleczu dworu stanowiących punkt widokowy, założono ogródki warzywne. Od dworu biegły dwie aleje -- jedna w kierunku wschodnim, druga w zachodnim, które zakręcały na południe i otaczały wnętrze parku. Bezpośrednio z tarasów biegła do brzegu jeziora jeszcze jedna alejka. Żadna z nich nie zachowała się. Również drzewostan bardzo znacznie zmniejszył się; pozostały tylko podrosty i pojedyncze grubsze drzewa, których stan sanitarny budzi poważne zastrzeżenia. Trawiaste enklawy parku użytkowane są obecnie jako pastwiska. Zagroženiem dla istniejącego drzewostanu są ścieki z ohlewni przepływające przez park.

4. Rola obiektu w krajobrazie.

Daleko posunięty stopień dewastacji tego obiektu ogranicza jego znaczenie. Wydaje się jednak, że tą resztę zachowanej wysokiej zieleni z pomnikowym okazem lipy należy zabezpieczyć. Brzegi jeziora są pozbawione lasów / poza niewielkim podmokłym laskiem przylegającym do zachodniego brzegu jeziora i resztką parku w Warlitach Małych / i dlatego też nawet tą ~~szatką~~ resztką parku należy zabezpieczyć.

III. Wnioski dotyczące.

1. Granice ochrony konserwatorskiej w zakresie:

a/ ochrony układu parku

stopień dewastacji parku uniemożliwia przeprowadzenie ochrony parku w zakresie ochrony układu parku.

b/ ochrony ekologicznej

Konieczna jest natychmiastowa likwidacja ścieków poważnie zanieczyszczających park. Wpływają one bardzo negatywnie nie tylko na zadrzewienie parku lecz także

stanowią źródło zanieczyszczeń jeziora Platyny. W zakresie ochrony ekologicznej należy również zachować ^{łazy} nad brzegiem jeziora.

c/ Ochrony kompozycji widokowej

aby odsłonić perspektywę na jezioro ze wzniesienia na którym stoi dwór należy usunąć wszystkie szopy i kurniki, które ją przesłaniają.

2. Ewentualnej zmiany dotychczasowego sposobu użytkowania parku i poszczególnych jego części.

Usunąć należy budki, kurniki, szopy, śmietnik, drewno, ścieki z chlewni. Zabiegi te są ważne ze względu na to, że park jest położony przy zabytkowym obiekcie, który powinien mieć odpowiednią oprawę.

3. Zakresu niezbędnej lub pożądanej renowacji.

Należy wykonać plan renowacji parku, w którym uwzględnić należy potrzeby w zakresie uzupełnienia drzew i krzewów oraz roślin ozdobnych. Od strony pól można nasadzić szpaler drzew liściastych, wewnątrz natomiast urządzić w formie trawników z roślinnością ozdobną oraz luźnymi kępami drzew rodzimych.

Opracował zespół przy Muzeum Warmii
i Mazur w Olsztynie
Władysław Radziwiłłowicz

Jan Paupel

Kazimiera Kucior

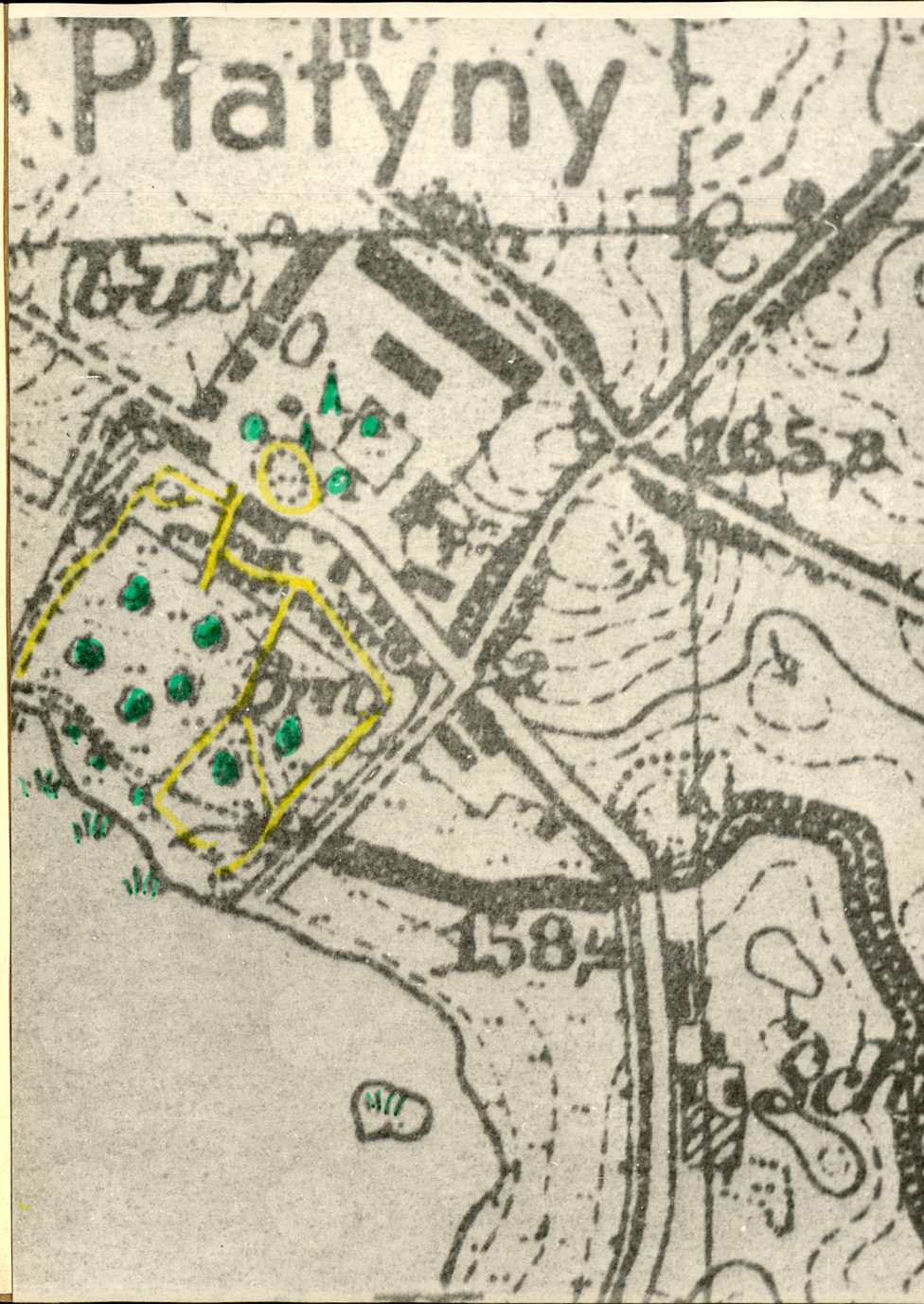
Józef Kowalcowski

Kucior

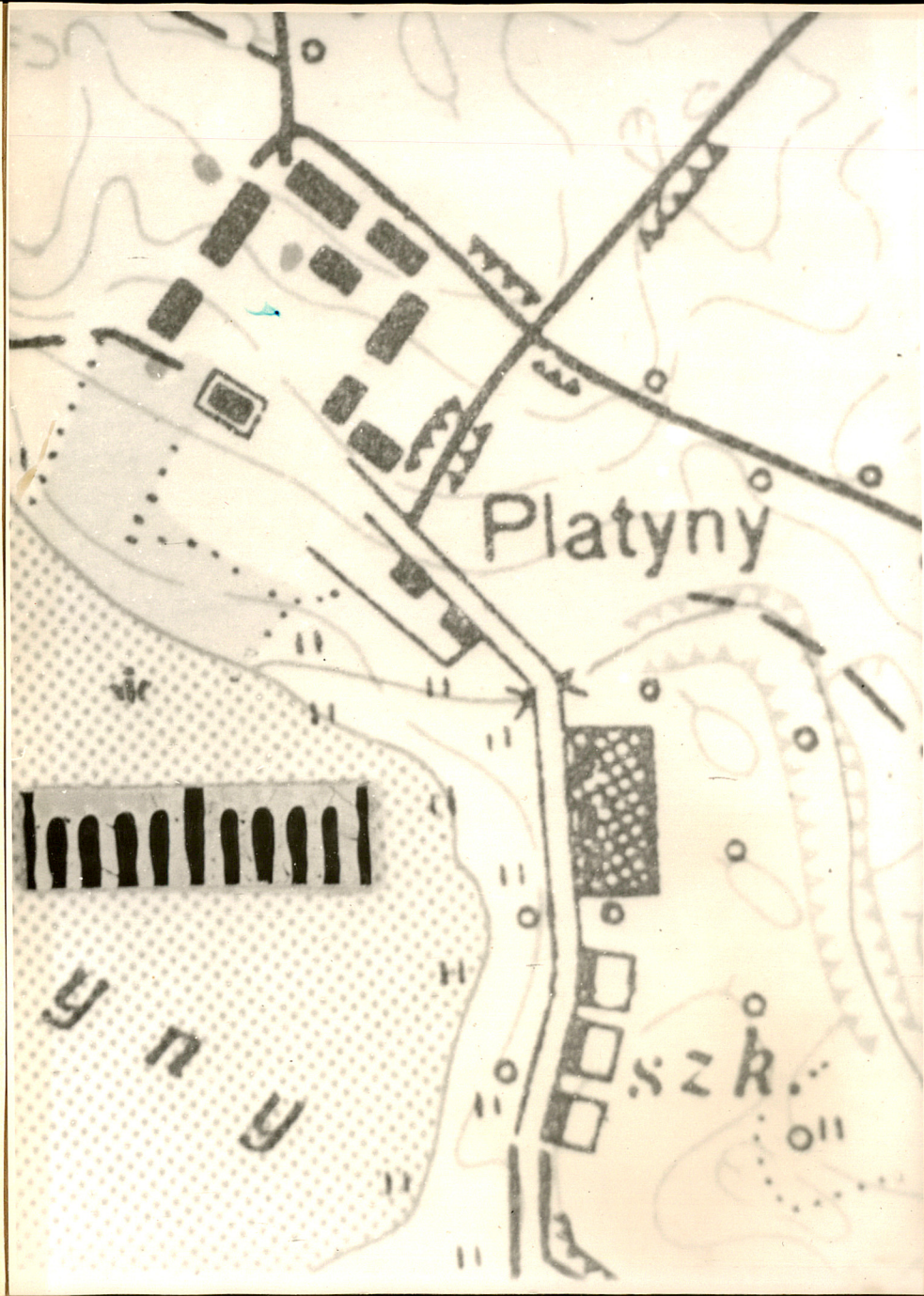
[Signature]

Olsztyn, 1976 r.

Nr neg. 5276. Kanał przy jeziorze.

Nr neg. 4394. Pomnikowa lipa o obw. 4,40m.

Nr neg. 5271. Platyny. Dwór XVIII-wieczny.

Nr neg. 5277. Fragment parku z pomnikową lipą.

Nr neg. 5275. Skraj SW parku.

Nr neg. 5273. Gnojówka płynąca przez park do jeziora.